

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Idem Titvlvs in 6. Capitulum I. Actor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

NOTA I. Si citandus personaliter reperi non potest, edictum citationis affigendum est in valuis publicis. De hoc supra diximus in cpa. 3. Quærit hinc gl. verb. Proximè si in citatorio terminus quadragesima absolutè positus fuisset, an intelligi debuisse de proximè ventura, & rectè affirmat ex l. 41. ff. de verb. oblig. vbi dicitur: eum qui Calend. Januar. se daturum respondit, intellexisse videri de proximis, nisi ex adiunctis aliud colligi debeat.

NOTA II. Papa demandare potest alicui v.g. Episcopo, vt alterum Apostolica sibi commissà auctoritate Romam citet. Quærit Panorm. hinc. n. 7. Vtrum Commissarii Papales potuissent hoc citationis munus alteri committere: & rectè respondet, quòd non potuerint. arg. c. vlt. §. vlt. De Officio Delegati, vbi habetur quòd nudum ministerium alicui delegatum, si grauis momenti sit, alteri committi non possit. Quòd verò in fine huius Capituli additur, edictum citationis per ipsos commissarios vel per alios publicari posse, id refertur non ad ipsam authenticam citationem, sed ad publicationem seu affixionem edicti, quæ haud dubiè per quoscunque officiales ac Ministros fieri potest, tamen si id in commissione expressum non sit, quia parum interest, num tale quidpiam aliquis per se exequatur, an per alium, tanquam secundarium seu ministerialem executorem.

IDEM TITVLVS in 6.

CAPITULUM I.

Actor.

PARAPHRASIS.

Si actor, qui ad certum temporis terminum citari aduersarium postulauit, ipso veniente non compareat, postea adueniens condemnari debet ad legitimas expensas, quas aduersarius ob eam causam facere debuit; quòd si iterum petat reum citari, non auditur, nisi prius sufficienter

caueat, quòd in termino constituto compariturus sit. Debent tamen hæc limitari, nisi justum impedimentum actorem retardauerit, quò minus ad terminum veniret, quia justè impedito tempus non currit. Ceterum interuenisse impedimentum, ipse, qui in mora veniendi fuit, probare debet, vt Ancharanus in fine huius c. docet.

SUMMARIUM.

1. Etiam actor censetur contumax, si in termino non compareat, ad què reum citari voluit.
2. Cautio quam prestare debet actor de comparendo, si Reum iterum citari velit, quò prius ad instantiam illius jam citato, & comparente, ipse comparere neglexit, debet esse ordinariè fideiussoria seu pignoratitia.

NOTA I. Non tantum Reus contumax esse potest, sed etiam actor, si in termino, ad quem Reum citari procurauit, ipse non compareat. *authent. Qui semel. C. Quomodo aut quando;* imò maior est contumacia actoris, quam Rei; prout dictum est in c. 3. *vt lite non contestata.*

NOTA II. Semel malus semper præsumitur esse malus. *Reg. 8. in 6. & sumitur ex fine huius c. & l. Si cui. 7. §. Item. ff. De accusat.* vbi dicitur, quòd qui semel alicui in iudicio calumniam intulit, iterum ad accusandum admitti non debeat, quia denuò calumniaturus creditur: & *ex c. Literas. 13. de Restitut. spol.* Vbi vxor marito, qui antea in eam exercuit sæuitiam, non restituitur, nisi sufficienter prouisà securitate. Debet autem cautio de quâ hic sermo est, esse fideiussoria vel pignoratitia, vt sumitur *ex l. Ex mandato. 59. §. vlt. ff. Mandati.* vbi distinguunt DD. cautionem in nudam, & idoneam seu sufficientem, illam vocant promissoriã seu juratoriam, hanc fideiussoriam seu pignoratitiã, aiuntque, si in aliqua dispositione cautio exigatur, intelligi de nuda & simplici, sin autem sermo sit de idonea aut sufficiente, vel de securitate debiti, tum exigi fideiussoriam vel pignoratitiã, dummodo eam debitor prestare possit, alioqui verò sufficiet juratoria, vt si peregrinus vel pauper sit, qui

qui jurare debeat iuxta *Authent. Generaliter. C. De Episcopis & Clericis. & tradit gl. hic verb. Sufficenter.*

CAPITVLVM II.

Eum qui.

PARAPHRASIS.

Si iudice contra partem litigantem profere interlocutoriam sententiam, v. g. dilationem petitam denegando, pars appellat, & appellatione non admissa recedat, contestari censetur, quod nolit coram iudice hoc litigare, quamobrem iudex qui appellationem reiecit, non citatâ amplius parte, ad alia quæ in iudicio agenda sunt, imò etiam ad definitivam sententiam iuste ac validè procedere potest, præterquam si interpositæ appellationi renuntiauit.

SYMMARIVM.

1. Pars litigans denuò citanda non est, si satis contestata sit, quod nolit coram hoc iudice, quantum hanc causam concernit, litigare; secus si tantum quoad unum articulum causæ huius contumax sit.
2. Contra eum, cuius appellatio frivola iudicatur, procedi potest, tanquam contra contumacem.
3. Ex tribus delegatis iudicibus v. g. tertius etiam ad executionem citandus est, quamvis ab aliis duobus in unam sententiam consentientibus dissenserit.

Nota I. Si pars litigans sufficienter significarit verbo aut facto, quod coram iudice hoc litigare amplius nolit, non est denuò citanda, intelligitur autem hoc, si appareat, quod totam causam agere detrectet. Secus, si ad articulum causæ pars citata con-

tumax fuerit, tum ad alios articulos ipsamque sententiam definitivam iterum citari debet, uti notat *gl. hic, verb. Non teneris. & videatur Anchar. hic. q. 2.* simile est quod docet *Bart. in l. Si finita. §. Julianus. n. 8. ff. De damno infecto.* Si citatus dixit se nolle venire, quod contumax censetur, ut amplius citandus non sit.

Nota II. Si iudex aestimet, appellationem alicuius frivola esse, tunc contra appellantem & recedentem (nisi facti pœnitens appellationi renuntiet) tanquam contumacem procedere potest in casibus, quibus id licet adversus contumaciter absentem, v. g. Si lis contestata sit, verumtamen si iudex in hoc casu ad definitivam procedat, is qui contumax reputatus est, contra eam intra decendum appellare potest, præterquam si prior ipsius appellatio à gravamine aut interlocutoria sententia, manifestè frivola fuerit. *Cit. Clem. vnic.*

Quærit hic glossa finalis: Si constitutis tribus iudicibus delegatis, duo consentiant in sententia, tertius dissentiat, atque sententia duorum executioni ab ipsis mandanda sit, num tertium citare debeant. Affirmat *gl. & Ioan. Monachus hic, sed Petrus Anchar. q. 3. arg. h.c. negat:* cum enim executio sit quiddam accessorium latæ sententiæ, ideo qui sententiæ contradixit, etiam executioni eius contradixisse censetur. Sed mihi placet sententia glossæ, quia cum duorum sententia tanquam partis maioris valida sit, non potest eam tertius refutare, quare licet antea se opposuerit, tamen postquam lata est, in eam consentire censetur; ideoque citandus est ad executionem eius, saltem si causæ aliqua cognitio requiratur. *uti gl. marginalis, Dominicus & Francus admonent in fine huius Capituli.*

TITVLVS XV.

DE EO QUI MITTITVR IN POSSESSIONEM,
CAVSA REI SERVANDÆ.

Propter contumaciam Rei interdum actor mittitur in possessionem rei petitiæ, aut bonorum debitoris, ideo postquam de

contumacia dictum fuit, titulus iste congruenter ponitur.

bb 3

CAPI-